nationaal programma groningen

Vastgestelde besluitenlijst Algemeen Bestuur Nationaal Programma Groningen
Datum: 26 juni 2026
Tijd: 10:00-11:45 uur
Locatie: Provinciehuis Groningen

Aanwezig:
Chris Fonteijn - onafhankelijk voorzitter
Henriëtte ten Berge - ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (digitaal)
Susan Top - provincie Groningen
Erik Jan Bennema - provincie Groningen
Niels Joostens - gemeente Midden-Groningen
Hans Broekhuizen - gemeente Het Hogeland
Annalies Usmany-Dallinga - gemeente Eemsdelta
Frans Keurentjes - uit het midden van de agrarische sector
Matthieu van Olffen - uit het midden van de woningcorporaties
Frans Musters – Groninger Gasberaad
Anita Winter - uit het midden van het bedrijfsleven
Sten Wennink – uit het midden van de havens
Nienke Baars - Nationaal Programma Groningen
Gert-Jan Swaving - Nationaal Programma Groningen
Anna Weijer - Nationaal Programma Groningen

Afwezig:
Roelien Kamminga - gemeente Groningen
Cora-Yfke Sikkema - gemeente Oldambt
Jouke de Vries - uit het midden van de kennisinstellingen
Bas Wallis de Vries - uit het midden van de zorginstellingen
Marloes van der Meij-Hingstman - Nationaal Programma Groningen

Nr.	Agendapunt
1.	**Opening, vaststelling agenda** De voorzitter meldt dat Cora-Yfke Sikkema, Bas Wallis de Vries en Jouke de Vries en Roelien Kamminga afwezig zijn. Een aantal bestuursleden heeft mondeling of schriftelijk input meegegeven die de programmadirecteur zal inbrengen tijdens de vergadering. Henriëtte ten Berge sluit digitaal aan. In het bijzonder wordt Niels Joostens welkom geheten als lid van het bestuur namens de gemeente Midden-Groningen. Wegens een herverdeling van portefeuilles bij de vorming van het nieuwe college volgt hij Erica van Lente op.

	De voorzitter bedankt Erica van Lente voor de prettige samenwerking, haar constructieve opstelling en openheid over vragen en dilemma's. De voorzitter geeft aan dat zij oog had voor zowel het belang van inwoners op lokaal niveau en de grotere opgaven. Vanwege de weersomstandigheden gaat het geplande werkbezoek in Delfzijl niet door. Annalies Usmany-Dallinga stelt voor om dit te laten plaatsvinden op 27 augustus 2026, op de dag dat al een digitale bestuursvergadering is gepland.
	Ter besluitvorming
2.	**Jaarverslag 2025** Het jaarverslag 2025, dat tot stand is gekomen met input van provincie en gemeenten, lag ter vaststelling voor. Het jaarverslag laat zien dat er nog relatief weinig middelen zijn besteed. Vanuit het Rijk is gevraagd naar de reden hiervoor. Ook is gevraagd naar de wijze waarop lessen van Toukomst en andere (innovatieve) projecten geborgd worden. De programmadirecteur geeft aan dat lessen worden gedeeld in lopende gesprekken met de Sociale Agenda en Economische Agenda. Ook gezamenlijke huisvesting zal hier naar verwachting aan bijdragen. Het is iets wat de komende jaren aandacht blijft vragen. Het achterblijven van de besteding van middelen wordt niet door alle gemeenten herkend. Ook geldt dat de besteding van middelen weliswaar nog niet hoog is, maar over het algemeen wel volgens planning van gemeenten verloopt. Ook is aangegeven dat er capaciteitsvraagstukken aan ten grondslag liggen, die ook buiten Nationaal Programma Groningen spelen. De zoektocht naar cofinanciering en het proces naar totstandkoming van subsidieregelingen zijn binnen het provinciaal programma complicerende factoren. Verder is onbekendheid met Nationaal Programma Groningen genoemd als mogelijke verklaring. <u>Besluiten:</u> - Het bestuur stelt het jaarverslag 2025 vast. - Het bestuur stemt in met publicatie van het jaarverslag en aanbieden ervan aan raden, Staten en Tweede Kamer via colleges en minister met de aanbiedingsbrief die voorlag.
3.	**Voorstel indexeringsmiddelen 31 mln.** Op 2 februari 2026 is kenbaar gemaakt dat er meer geld voor Nationaal Programma Groningen beschikbaar is dan gedacht. Dat komt omdat een (voor het programmabureau niet zichtbare) post op de begroting bij het Ministerie van Financiën is geïndexeerd. Er was tot voor kort alleen inzicht in de begrotingspost bij BZK, waarvan de indexeringen zijn doorgevoerd op alle onverplichte trekkingsrechten. Dat betekent dat er ongeveer 31 mln. euro aanvullend beschikbaar is. <u>Inpassingskosten</u> Op 8 mei 2026 ontving het bestuur van Nationaal Programma Groningen van wethouders van de vijf aardbevingsgemeenten. In die brief wordt gevraagd om de 31,8 mln. indexeringsmiddelen én 18,3 mln. uit het "vierde kwart" (i.e. trekkingsrecht van de provincie) te reserveren voor inpassingskosten. Hierover is gesproken tijdens de AB-vergadering van 11 mei

	2026. Definitieve besluitvorming is toen doorgeschoven naar de vergadering van 26 juni 2026. Ook is afgesproken dat het programmabureau compact onderzoek doet naar de bedoeling van de in de brief aangehaalde Bestuurlijke Afspraken van 2020. De uitkomst van dat onderzoek lag voor. De voorzitter geeft aan dat zijn indruk van de vergadering op 11 mei 2026 is dat er geen meerderheid in beide geledingen (overheidsleden en maatschappelijke leden) lijkt te zijn voor besteding van de indexeringsmiddelen aan inpassingskosten. De voorzitter heeft er overigens op gewezen dat het voor de hand ligt dat de beoordelingscommissie ook adviseert over plannen voor de indexeringsmiddelen. Wanneer dit inpassingskosten zijn, is te verwachten dat dit niet voldoet aan de kaders van Nationaal Programma Groningen. *Verzoek stemming* Het bestuurslid namens de gemeente Eemsdelta vraagt om een hoofdelijke stemming in het bestuur. Haar duiding bij de uitkomsten van het onderzoek naar de bedoeling van de Bestuurlijke Afspreken van 2020 is als volgt. De voorzitter van Nationaal Programma Groningen in 2020 was partij bij de bestuurlijke afspraken 2020. Het ligt voor de hand dat het bestuur van Nationaal Programma Groningen op de hoogte was van die bestuurlijke afspraken. Het is vanuit dat oogpunt volgens haar te betreuren dat vanuit Nationaal Programma Groningen niet wordt bijgedragen aan inpassingskosten. Daarnaast wijst zij erop dat het ‘vierde kwart’ van de Nationaal Programma Groningen middelen is toegekend aan de baanbrekers (i.e. provinciaal programma). Daarmee hebben gemeenten een deel van het geld, dat ook aan het gemeentelijk trekkingsrecht toegevoegd had kunnen worden, afgestaan. Het is daarom redelijk om zowel een deel van dit ‘vierde kwart’ als de aanvullende indexeringsmiddelen (met terugwerkende kracht) beschikbaar te stellen aan gemeenten t.b.v. inpassingskosten. Daarmee kan alsnog invulling worden gegeven aan de bestuurlijke afspraken uit 2020, en daarmee gestand te doen aan de afspraken die met het Rijk zijn gemaakt. Het bestuur is niet alleen verantwoordelijk voor de doelen van Nationaal Programma Groningen, maar moet ook maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen. *Bestuurlijke reflectie* Verschillende bestuursleden betreuren dat er verzocht wordt om een stemming en willen verdeeldheid voorkomen. Er is gevraagd naar de gebruikelijke procedure t.a.v. stemming in het bestuur van Nationaal Programma Groningen, of bestuursleden onderling contact hebben gezocht om uit een impasse te komen. Een aantal bestuursleden heeft elkaar gesproken om uitgangspunten over dit onderwerp uit te wisselen. Ook is gevraagd naar hoe wordt omgegaan met de stem van de bestuursleden die nu afwezig zijn. Vanuit het programmabureau is aangegeven dat de reglementen niet voorzien in volmachten of vervanging. Afwezige bestuursleden mogen dus niet stemmen, wel een stemverklaring afleggen. De programmadirecteur meldt dat de afwezige maatschappelijke bestuursleden van mening zijn dat het probleem rondom inpassingskosten opgelost moet worden, maar niet met middelen uit Nationaal Programma Groningen. Het bestuurslid namens de gemeente Oldambt heeft schriftelijk aangegeven voorstander te zijn van het bijdragen aan inpassingskosten vanuit Nationaal Programma Groningen. Verder licht de programmadirecteur toe dat de toenmalige voorzitter van Nationaal Programma Groningen uit hoofde van zijn functie als commissaris van de Koning onderdeel was van de bestuurlijke afspraken 2020, maar niet uit hoofde van zijn functie als voorzitter van Nationaal Programma Groningen.

	Het Rijk geeft aan dat er geen aanvullende Rijksmiddelen voor inpassingskosten beschikbaar komen. Het tijdig operationaliseren van afspraken is een les voor de toekomst. De provincie geeft aan dat het Rijk al veel eerder had kunnen constateren dat de bestuurlijk afspraken uit 2020 niet geborgd zijn. Er is gevraagd wat het Rijk had gedaan als de indexeringsmiddelen er nu niet waren geweest. Het Rijk geeft aan het niet te zien als alleen haar verantwoordelijkheid om gemaakte afspraken te handhaven. Vanuit de maatschappelijke bestuursleden is aangegeven dat het niet zo zou moeten zijn dat in de beeldvorming de maatschappelijke partijen tegenover de overheden komen te staan. De bedoeling van plannen in het kader van baanbrekers is ook altijd geweest dat die van betekenis zijn op lokaal niveau (dit punt wordt gesteund door de provincie). Ook is aangegeven dat woningcorporaties evengoed last hebben van een tekort op inpassingskosten, maar dat het niet past bij de doelen van Nationaal Programma Groningen. Daarnaast wordt opgemerkt dat het onderzoek naar de bedoeling van de bestuurlijke afspraken uit 2020 uitwijst dat er in juridische zin geen sprake is van een afspraak tussen Nationaal Programma Groningen en het Rijk. Het bestuurslid namens de gemeente Het Hogeland geeft aan als gemeentebestuurder belang te hebben bij middelen voor inpassingskosten. Vanuit zijn rol als bestuurslid van Nationaal Programma Groningen hecht hij eraan om vanuit eenheid en harmonie bij te dragen aan de doelen van Nationaal Programma Groningen. Dit kan niet door vanuit Nationaal Programma Groningen inpassingskosten te financieren. Het bestuurslid namens de gemeente Midden-Groningen is van mening dat Nationaal Programma Groningen middelen in principe niet bedoeld zijn voor inpassingskosten, maar dat er tegelijkertijd sprake is van een urgent probleem dat opgelost moet worden. Vanuit dat oogpunt is het uitlegbaar om vanuit Nationaal Programma Groningen bij te dragen aan inpassingskosten. *Schorsing* De voorzitter concludeert dat er geen consensus wordt bereikt over het al dan niet bijdragen aan inpassingskosten. De vergadering wordt voor 10 minuten geschorst. De voorzitter roept op om tijdens de schorsing met elkaar in overleg te gaan en elkaars standpunten te respecteren. *Stemming* Het verzoek tot stemming wordt na de schorsing gehandhaafd. Vervolgens wordt er gestemd over het voorstel uit de brief van wethouders van de vijf aardbevingsgemeenten d.d. 8 mei 2026. Dit betreft het verzoek om indexeringsmiddelen ad 31,8 mln. euro en 18,2 mln. euro uit het trekkingsrecht van de provincie te reserveren voor inpassingskosten. Resultaat van de stemming is geen meerderheid voor het voorstel in beide geledingen van het bestuur, waarmee het voorstel wordt verworpen. <u>Scenario's</u> Nu het voorstel m.b.t. inpassingskosten is verworpen, ligt het oorspronkelijke voorstel voor besteding van de indexeringsmiddelen voor dat ambtelijk is voorbereid door het programmabureau, provincie en gemeenten. Het betreft drie scenario's voor de inzet van indexeringsmiddelen: 1. Verdelen over trekkingsrechten zoals ook met eerder indexeringsgeld is gedaan.

	2. Inzetten op een zeer beperkt aantal grote projecten. Dan kan gedacht worden aan een baanbreker of een thema dat achterblijft volgens monitor. 3. Een combinatie van bovenstaande: ➢ Een deel verdelen over trekkingsrechten ➢ Het andere deel besteden aan een zeer beperkt aantal grote projecten. Met betrekking tot scenario 2 en 3 is bureau Rebel gevraagd om een inventarisatie uit te voeren. Bij provincie, gemeenten en het programmabureau is opgehaald waar een aanvullende behoefte (knelpunten/kansen) ligt en waar een eventuele bijdrage uit de indexeringsmiddelen aan kan bijdragen. De voorzitter deelt zijn persoonlijke opvatting t.a.v. de scenario's die luidt dat, kijkend naar de tussentijdse evaluatie en het advies van de onafhankelijke beoordelingscommissie, er nu een kans voorligt om in te zetten op een beperkt aantal grote projecten. Uit een reflectieronde is gebleken dat er overwegend voorkeur is voor scenario 2, waarbij scenario 3 nog niet wordt uitgesloten. Er is afgesproken dat het bestuur in een schriftelijke ronde wordt gevraagd om aan te geven welke van de acht projecten/thema's uit de inventarisatie van Rebel het meeste aanspreekt om nader uit te werken. Voor het AB van 9 november 2026 wordt een voorstel geagendeerd met een ranking van uitgewerkte projecten op basis van verwachte impact. Het bestuur kan vervolgens besluiten om de 31,3 mln. geheel (scenario 2) of gedeeltelijk (scenario 3) te reserveren voor projecten uit dat voorstel. Vanuit het Gasberaad is opgeroepen om bij het beoordelen van impact de focus te leggen op impact op brede welvaart in de kern van het aardbevingsgebied. <u>Besluiten:</u> - Het bestuur besluit indexeringsmiddelen niet te reserveren voor inpassingskosten. - Het bestuur besluit een voorstel voor de inzet van het totale bedrag aan indexeringsmiddelen (31,3 mln. euro) te laten uitwerken waarbij projecten worden gerankt op impact. Dit voorstel ligt ter besluitvorming voor bij het AB van 9 november 2026 en kan dan leiden tot een keuze voor scenario 2 of scenario 3.
4.	**Toekennen middelen toekomstbestendigheid Toukomstprojecten** Op 12 mei 2025 heeft het bestuur besloten om de resterende Toukomstmiddelen (7,6 miljoen euro) te verdelen over vijf lijnen, waaronder lijn 3: toekomstbestendigheid (1,0 miljoen euro). Het door AEF opgestelde verdeelkader voor toekomstbestendigheid is op 1 september 2025 vastgesteld en toegepast op alle lopende Toukomstprojecten. Na deze toetsing hebben twee projecten die voldoen aan de criteria een complete aanvraag ingediend: Arts in Health en Touripedia. Voor deze projecten wordt voorgesteld om in totaal € 414.843,- aan toekomstbestendigheidmiddelen toe te kennen. Conform het bestuursbesluit van 12 mei 2025 wordt het resterende bedrag van € 585.157,- toegevoegd aan lijn 4: Toekennen van extra budget aan Landschapswerkplaats en Roemte. Bij het bestuur is kenbaar gemaakt dat het proces om tot een zorgvuldige en objectieve verdeling te komen intensief was, mede door de vele stappen en beoordelingen. Met het voorstel dat voorligt worden twee goed lopende projecten in staat gesteld hun activiteiten duurzaam voort te zetten en aan te sluiten op vervolgfinanciering.

	Besluit: - Het bestuur kent € 114.843,- toe aan het project Arts in Health en € 300.000,- aan het project Touripedia ten behoeve van toekomstbestendigheid.
5.	**Adviesvraag WK wielrennen** Op 18 juni heeft de kwartiermaker Economische Agenda op basis van een stuurgroep bijeenkomst besloten om een adviesvraag aan het bestuur van Nationaal Programma Groningen te stellen met betrekking tot toekenning van middelen uit het startkapitaal Economische Agenda voor het WK wielrennen. Om te komen tot een antwoord op deze adviesvraag, besluit het bestuur de beoordelingscommissie te vragen om advies. Het bestuur geeft de beoordelingscommissie de volgende aandachtspunten mee: - De proportionaliteit van de bijdrage uit het startkapitaal (20 miljoen euro) ten opzichte van de totale begroting (30 miljoen euro); - Toekomstbestendigheid van de effecten en spin-off die het oplevert; - Aansluiting bij het type toerisme waar het uitvoeringsprogramma Ruimte voor Vrijetijd van de provincie Groningen zich op richt; - De financieringsbronnen die benut worden voor vergelijkbare projecten elders; - De wijze waarop de bijdrage aan brede welvaart kan worden gemeten. Onder voorbehoud van bereidheid van de commissie om op korte termijn te adviseren, is er alvast een reservering in de agenda van bestuursleden gemaakt voor een digitaal overleg over het advies van de onafhankelijke beoordelingscommissie op 27 augustus. Urgentie is er vanwege het tijdpad van de UCI (Internationale Wielerunie), die uiterlijk 1 september 2026 helderheid vraagt over het indienen van een regionaal bid. Vanuit het bestuur is gevraagd of er een cofinancieringseis geldt projecten die uit het startkapitaal van de Economische Agenda worden gefinancierd. Het programmabureau gaat dit na bij de Economische Agenda. Besluit: - Het bestuur stemt in met het beantwoorden van de adviesvraag van de kwartiermaker, op basis van een advies van de onafhankelijke beoordelingscommissie. - Het bestuur vraagt de onafhankelijke beoordelingscommissie of zij bereid is het bestuur te adviseren.
6.	**Adviezen beoordelingscommissie** Op 26 mei 2026 heeft de onafhankelijke beoordelingscommissie projecten herbeoordeeld. Besluiten: - Het bestuur stemt in met de volgende projectvoorstellen op basis van de adviezen van de onafhankelijke beoordelingscommissie: ➢ Eén projecten van de gemeente Oldambt: 1. Hart voor Scheemda (O16)

	➢ Eén project van de gemeente Het Hogeland: 1. Toekomstbestendige bedrijventerreinen (H16)* * Met dien verstande dat nog aan de voorwaarden wordt voldaan, waarvan de afhandeling is gemandateerd aan de programmadirecteur.
7.	**Verslag AB 11 mei 2026** Het verslag van het AB op 11 mei 2026 ligt ter vaststelling voor. <u>Besluit:</u> - Het bestuur stelt het verslag van de vergadering op 11 mei 2026 vast.
	Ter bespreking
8.	**Bestuurlijke verantwoordelijkheden** Op 11 mei 2026 heeft het bestuur gesproken over verschillende scenario's voor de invulling van een vereenvoudiging van de bestuurlijke structuur. Naar aanleiding daarvan lag ter reflectie twee voorstellen voor. Het eerste voorstel gaat over de uitwerking van twee scenario's. Scenario 1 betreft het afschalen van de vergaderfrequentie en de omvang van het bestuur. In scenario 2 wordt de bestuurlijke samenloop met de GR benut. Leden uit de GR die ook een partij zijn in het bestuur van Nationaal Programma Groningen, vormen dan het nieuwe en kleinere bestuur van Nationaal Programma Groningen. Het tweede voorstel gaat over de invulling van het voorzitterschap vanaf 2027. Uit de reflectieronde is gebleken dat het bestuur overwegend van mening is dat er tot het einde van de looptijd een volledig AB zou moeten zijn met als belangrijkste reden dat de aard van de besluiten die nog genomen moeten worden in de resterende looptijd niet volledig te voorspellen is. Vanuit dat oogpunt is het van belang dat maatschappelijke bestuursleden te allen tijde betrokken kunnen worden in de besluitvorming (wat niet het geval is in scenario 2). Wel bestaat nog steeds de wens om de bestuurlijke drukte te verminderen. Dit kan door weer te gaan werken met een DB. Dit zou een DB kunnen zijn mét maatschappelijke bestuursleden, maar het zou ook een DB kunnen zijn dat bestaat uit leden uit de GR die partij zijn in het bestuur van Nationaal Programma Groningen. In dat laatste geval zijn maatschappelijke bestuursleden geen onderdeel van het DB, maar nog wel van het AB dat ook in functie blijft. Aandachtpunt hierbij is ook dat bestuursleden in de GR Kroonbenoemden zijn, hetgeen niet bij alle partijen het geval is in het bestuur van Nationaal Programma Groningen. Hoe gaan we hiermee om als van eenzelfde partij het DB-lid (in de GR) een ander persoon is als het AB-lid in het bestuur van Nationaal Programma Groningen? Wie legt dan verantwoording af aan volksvertegenwoordigingen? Er is afgesproken dat het AB in november besluit neemt over de invulling van bestuurlijke verantwoordelijkheden op basis van een uitgewerkt voorstel. Het bestuur is van mening dat op het moment dat de nu voorziene bepalende besluiten in 2026 genomen worden, er vanaf 2027 niet meer gewerkt hoeft te worden met een onafhankelijk voorzitter. De huidige voorzitter is benoemd tot en met oktober 2026. Het bestuur heeft besloten zijn aanstelling te verlengen tot en met december 2026.

	Verder zijn zorgen geuit over de in de statuten omschreven betrokkenheid van de stichting bij het opstellen van de uitvoeringsagenda voor de Economische Agenda. Er is afgesproken dat de programmadirecteur de kwartiermaker van de Economische Agenda vraagt om hierover te spreken met de maatschappelijke bestuursleden. Besluit: - De aanstelling van de huidige voorzitter wordt verlengd tot en met december 2026.
	Ter informatie
9.	**Mededelingen** **a. Stand van zaken Economische Agenda** *Stand van zaken na Westpier Eemshaven* Franks Keurentjes geeft aan geen onderdeel te zijn van de beraadslaging bij dit agendapunt. Op 2 februari 2026 heeft het bestuur besloten om aan de staatssecretaris Herstel Groningen te adviseren om € 36 miljoen uit het startkapitaal van de Economische Agenda te committeren voor het project 'Economische structuurversterking Westpier Eemshaven', maar deze middelen niet eerder beschikbaar te stellen dan wanneer aan de voorwaarden, zoals geformuleerd door de beoordelingscommissie in haar advies, is voldaan. De stuurgroep Economische Agenda gaf nog geen definitief advies en wilde meer zekerheid over de invulling van de door het AB geadviseerde voorwaarden. Het bestuur heeft kennisgenomen van de uitwerking van de voorwaarden en beoordeling daarvan door de kwartiermaker Economische Agenda. Het is de verwachting dat na advies van de stuurgroep, de minister een besluit neemt over het committeren van dit bedrag uit het startkapitaal. Vanuit het bestuur is aandacht gevraagd voor de uitwerking van de voorwaarde met betrekking tot de governance voor het project Westpier Eemshaven. Er bestaan vanuit het bedrijfsleven zorgen over de uitvoerbaarheid van de voorgestelde lichte vorm van gezamenlijke governance. Dit kan onder de aandacht worden gebracht bij de kwartiermaker als hij in gesprek gaat met de maatschappelijke bestuursleden (zoals verzocht bij de bespreking van agendapunt 8). *Adviesvraag Net van de Toekomst* De aangekondigde verwachte adviesvraag van de kwartiermaker over het initiatief Net van de Toekomst komt voorlopig nog niet. **b. Stand van zaken Sociale Agenda** Niet besproken wegens afwezigheid van de bestuurlijke trekker voor de Sociale Agenda.

	c. Brief aan voorzitter beoordelingscommissie iz. Burgerhart Op 11 mei 2026 heeft het bestuur besloten om af te wijken van het advies van de onafhankelijke beoordelingscommissie met betrekking tot het Toukomstproject Burgerhart. Het bestuur heeft kennisgenomen van de brief waarmee de voorzitter de beoordelingscommissie hiervan op de hoogte heeft gesteld. **d. Video over Toukomst** Het programmabureau heeft een video ontwikkeld over Toukomst. Relevant om te benutten bij communicatie over dit grootschalige burgerparticipatieproject Link naar video: Video over Toukomst - Nationaal Programma Groningen **e. Uitvoeringsprogramma Vrijetijdseconomie** Op 23 juni 2026 heeft de onafhankelijke beoordelingscommissie het uitvoeringsprogramma Vrijetijdseconomie beoordeeld. Besluitvorming hierover volgt in een schriftelijke ronde op 9 juli 2026. Daarnaast verdient het programma een bespreking in het AB van 27 augustus 2026.
10.	**Rondvraag/w.v.t.t.k.** Annalies Usmany-Dallinga stelt nogmaals voor het voor vandaag geplande werkbezoek in Delfzijl te laten plaatsvinden op 27 augustus. Het programmabureau gaat na of het mogelijk is om dan te plannen.
11.	**Sluiting**
	Gesprek met beoordelingscommissie
12.	Het bestuur voerde het jaarlijkse gesprek met de beoordelingscommissie. Het verslag hiervan is bijgevoegd als bijlage 1.

nationaal programma groningen

Bijlage 1 bij besluitenlijst Algemeen Bestuur 26 juni 2026
Datum: 26 juni 2026
Tijd: 11:45-12:30 uur
Locatie: Provinciehuis Groningen

Aanwezig:
Chris Fonteijn - onafhankelijk voorzitter
Henriëtte ten Berge - ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (digitaal)
Susan Top - provincie Groningen
Erik Jan Bennema - provincie Groningen
Niels Joostens - gemeente Midden-Groningen
Hans Broekhuizen - gemeente Het Hogeland
Annalies Usmany-Dallinga - gemeente Eemsdelta
Frans Keurentjes - uit het midden van de agrarische sector
Matthieu van Olffen - uit het midden van de woningcorporaties
Frans Musters – Groninger Gasberaad
Anita Winter - uit het midden van het bedrijfsleven
Sten Wennink – uit het midden van de havens
Jan Pelle - voorzitter onafhankelijke beoordelingscommissie
Jan Paul van Soest - lid onafhankelijke beoordelingscommissie
Marlous van der Veen - lid onafhankelijke beoordelingscommissie
Nienke Baars - Nationaal Programma Groningen
Gert-Jan Swaving - Nationaal Programma Groningen
Anna Weijer - Nationaal Programma Groningen

Afwezig:
Roelien Kamminga - gemeente Groningen
Cora-Yfke Sikkema - gemeente Oldambt
Jouke de Vries - uit het midden van de kennisinstellingen
Bas Wallis de Vries - uit het midden van de zorginstellingen
Bettina Bock - lid onafhankelijke beoordelingscommissie
Bas ter Weel - lid onafhankelijke beoordelingscommissie
Marjan Oudeman - lid onafhankelijke beoordelingscommissie
Marloes van der Meij-Hingstman - Nationaal Programma Groningen

---

Het bestuur en de onafhankelijke beoordelingscommissie (hierna: de commissie) voeren jaarlijks een informeel gesprek met elkaar. Ter voorbereiding op dit gesprek heeft het bestuur de evaluatie van de commissie over haar eigen functioneren, een jaaroverzicht van beoordeelde projecten en het advies van de commissie n.a.v. de tussentijdse evaluatie ontvangen.

De voorzitter van het bestuur heet de aanwezige leden van de commissie welkom. Bij aanvang van het gesprek kijkt de voorzitter van de commissie terug op het afgelopen jaar:

- De commissie is zeer tevreden over de samenwerking met het programmabureau de afgelopen jaren en ervaart daarbij goede ondersteuning en flexibiliteit.
- Binnen de commissie is sprake van een constructieve samenwerking. Er is altijd respect voor elkaars opvattingen en inbreng. Het is nog nooit nodig geweest om te stemmen.
- Wanneer de commissie adviseert besluitvorming over een project aan te houden of oordeelt dat een project niet voldoet aan het programmakader, wordt altijd een gesprek aangeboden met de indieners. Die gesprekken hebben zich in de afgelopen jaren ontwikkeld van aftastende gesprekken naar inhoudelijke dialoog. Dit leidt er toe dat initiatiefnemers soms zelf al met mogelijke oplossingen komen, voordat de commissie dat heeft gedaan. Zo stelden initiatiefnemers van het project Martinikerk en Martinitoren zelf voor de aanvraag in te trekken en te komen met een nieuw voorstel. De commissie waardeert de moed om deze beslissing te nemen. Een ander voorbeeld is het gesprek dat de commissie voerde met de indieners van het uitvoeringsprogramma Ruimte voor Vrijetijd. Naar aanleiding van het gesprek is het voorstel op onderdelen fundamenteel gewijzigd, hetgeen resulteerde in een aanvraag waar de commissie heel positief over is.
- Er wordt inmiddels gewerkt met een vereenvoudigd aanvraagformulier dat uitnodigt om het probleem of de kans en de verwachte effecten scherper te formuleren. De commissie ziet dat dit een positief effect heeft op de kwaliteit van aanvragen. Ook zijn er heldere richtlijnen voor een begroting in opgenomen. Begrotingen moeten altijd aan die richtlijnen voldoen, voordat de commissie het project beoordeelt.
- De commissie heeft tot nu toe twee keer een advies uitgebracht aan het bestuur over projecten van de Economische Agenda (AI Factory en Westpier Eemshaven). De commissie is graag bereid ook over dit soort projecten met landelijke en internationale uitstraling te adviseren. Om te komen tot een advies gaat de commissie in dit soort gevallen ook in gesprek met experts.
- De commissie mocht een advies uitbrengen n.a.v. de tussentijdse evaluatie en is benieuwd of dit heeft geresulteerd in besluitvorming door het bestuur.

Al met al kijkt de commissie terug op een constructief en productief jaar.

De voorzitter van het bestuur spreekt waardering uit voor het werk van de commissie, inclusief de flexibiliteit die wordt getoond wanneer het bestuur vraagt om een spoedadvies. Het bestuur besluit bijna altijd conform advies commissie. Onlangs heeft het bestuur bij een project een andere afweging gemaakt. Dit was uitzonderlijk, waarbij de voorzitter van het bestuur benadrukt dat dit niet betekent dat het bestuur daarmee het advies van de commissie afkeurde. Ook is vanuit het bestuur aangegeven dat initiatiefnemers te spreken zijn over de gesprekken met de commissie. Adviezen van de commissie worden gezien als stimulans om een project beter te maken.

Uit de evaluatie van de commissie over haar eigen functioneren blijkt dat de commissie, na overweging, heeft besloten om niet met indieners in gesprek te gaan voor een toelichting op ene project vóórdat het wordt ingediend. De voorzitter van de commissie licht toe dat het voor een objectieve beoordeling niet wenselijk is voor indiening al met indieners in gesprek te gaan. De commissie gaat desgewenst wel in gesprek naar aanleiding van een uitgebracht advies.

Vervolgens is vanuit het bestuur toelichting gevraagd bij een aantal adviezen zoals geformuleerd in het advies van de commissie n.a.v. de tussentijdse evaluatie:

- De commissie beveelt aan om een overkoepelende visie te formuleren op wat prioritair in de resterende looptijd concreet moet worden bereikt. Vanuit het bestuur is gevraagd waarom dat in dit stadium, richting het einde van de looptijd, nog wenselijk is. De commissie benadrukt dat het hier

nadrukkelijk gaat om een visie op wat *prioritair* nog bereikt moet worden. Het is evident dat ambities en randvoorwaarden van het programma niet meer wijzigen. Een dergelijke visie kan helpen om vertraging tegen te gaan en onbenutte middelen doelgericht in te zetten. Naast een visie helpen ook de andere aanbevelingen, zoals een versnellingsplan, inspelen op bovenlokale uitdagingen en inzicht in interventies die de meeste impact genereren om in de resterende looptijd maximaal resultaat te behalen.

- In het advies pleit de commissie voor een sterkere sturing op samenhang door het bestuur. De commissie licht toe dat dit gaat om bovenlokale samenhang. Het is wenselijk om inzet op problemen die spelen in meerdere gemeenten, bijvoorbeeld armoede, bovenlokaal in te richten. De commissie ziet dat er nog vaak sprake is van individuele projecten die zich richten op één gemeente. De synergie tussen projecten kan beter. De gebiedsgerichte aanpak in het uitvoeringsprogramma Ruimte voor Vrijetijd is een goed voorbeeld van een bovenlokale benadering. Andersom geldt dat wanneer een bepaalde aanpak in de ene gemeente goed werkt, kan worden opgeschaald naar andere gemeenten. Dit vliegwieleffect wordt volgens de commissie niet altijd benut.
- Vanuit het bestuur is gevraagd hoe het met de beperkte beschikbare middelen mogelijk is om te zorgen voor voldoende implementatiekracht. De commissie licht toe dat het van belang is om vooraf goed stil te staan bij de vraag of dat wat met het project beoogd wordt, ook waargemaakt kan worden. De commissie stelt daar vaak kritische vragen over.
- De voorgestelde ‘pauzeknop’ is door de commissie geduid. Een pauzeknop maakt het mogelijk om projecten die niet op stoom komen te heroverwegen. Soms zijn er goede redenen voor de vertraging (zoals staatssteunperikelen), in andere gevallen kan het beter zijn om met een project te stoppen. Er moet dus altijd een grondige analyse plaatsvinden, voordat een pauzeknop eventueel wordt toegepast.

Tot slot geeft de voorzitter van het bestuur aan dat het bestuur nog geen besluiten heeft genomen n.a.v. de tussentijdse evaluatie en het advies van de commissie. Op dit moment wordt hiervoor een voorstel voorbereid dat in november wordt besproken in het bestuur.